

Moudrost starých Čechů

2 Přípovědky od řemeslnictví.

2.5 Od mlynářství.

- 906 Na starém do mlýna.
907 Mlýn bez vody.
908 Každý rád na svůj mlýn nahání vody.
909=910 Darmo ve mlýně housti.
910 Jakoby mu ve mlýně houdl.
911 U samé vody mlýn.
912 Jak sobě kdo nasype, tak se mu pomele.
913 Pustil jen na šrot.
914 Dva tvrdí kamenové nemelí dobře.
915 Pozdě melí Boží kola.
916 Nyní se tvá mele.
917 Syt Havel mouky, nechce otrubů.
918 Koho oči bolí, nechod' do mlýna.
919 Na rovnouť míru odměřím.
920 Měrou, kterouž kdo měří, bude mu odměřeno.
921 Coť se na jeho říčici dostane, umí zopálati.
922 Dali mu pytle.
923 Děravý pytel.
924 Domnění mnoho v pytel vchází.
925 Blázna by v stúpě opíchal.
926 Chlouby s pytel, lží se dva.
927 Nevzalby mlýnského kamene.
928 Když se domílá, nejvíc rumpluje.

2.9 Od pastýřství.

- 942 Neví kam koz hnáti.
943 Vlku ovci poručil.
944 Každý životčich své pastvy hledá.
945 Kráva neví kam jít, než za stádem.
946 Prosíš holi od ovčáka.
947 Když ovci stíhou, koze řít lupá.
948 Mnoho vřesku, málo vlny.
949 Ani srsti.
950 Tak dělali, aby vlci byli syti a kozy celé.
951 Rozmazané máslo. Měkčejší máslo.

2.15 Od formanství a rejtharství.

- 1083 Kdo bývá na koni, bývá i pod koněm.
1084 Po vyvedení koně marštal zavíratí.
1085 Když se koni oprou, vůz musí.

- 1086 Chtivého koně příliš nežeň.
- 1087 Dva koni víc utáhnou, než jeden.
- 1088 Koně za vozem zapřáhati.
- 1089 Ano, neboštíku koni ovsu.
- 1090 Bez ostruh na koně nesedej.
- 1091 Dodal mu ostruh.
- 1092 Potřebuje uzdy, neb ostrohy.
- 1093 Když podsobní nehýbá, náručnímu těžko.
- 1094 Nerovná spřež.
- 1095 Lačný osel ani kůň nepotáhne.
- 1096 Starý forman rád biče třeskání slyší.
- 1097 Forman v blátě formanství se odřiká, a do hospody přijda zase maže vůz.
- 1098 Sytý táhne.
- 1099 Nesytý nepotáhne.
- 1100 Kdo maže, ten jede.
- 1101 Rejdovati někam.
- 1102 Nemůž se do toho vrejdovati.
- 1103 Dojeltě.
- 1104 Vozili se před námi, budou i po nás.
- 1105 Ujeda míli, postůj koni chvíli; ujeda tři, čela jim potří; ujeda šest, dej jim jest.
- 1106 Vytrhl na sucho.
- 1107 Neví z místa kam hýbati.
- 1108 Kam oje, tam vůz.
- 1109 Mlčenou obrátíš, kam chceš.
- 1110 Ohlédati se na zadní kola.
- 1111 Páté kolo u vozu.
- 1112 Jest ho potřebí co pátého kola u vozu.
- 1113 Pěšky jako za vozem, vše ffůra.
- 1114 Není vozu, není koní, jedna psota druhou honí.
- 1115 Nemazaný vůz těžce se táhne.
- 1116 Připřáhnouti.
- 1117 Jak zapřáhl, tak jede.
- 1118 Přijel mi v cestu.
- 1119 Kdo zavadil, nech vovadí.
- 1120 Coufá.
- 1121 Zastav.
- 1122 Jinam oje obrátil.
- 1123 Uzdu pustiti.
- 1124 Co z úst vypustíš, šesti koňmi toho neutáhneš.
- 1125 Vzal na kel.
- 1126 Kdo má koně, snadno k němu sedlo najde.
- 1127 Brzo vypřáhl.
- 1128 Hodí se pode všecka sedla.
- 1129 Do chomouta netřeba než slámy, nehodí se než sláma, a kroupy do jelita.
- 1130 Kde provaz tenký, tu se trhá.
- 1131 Trojnásobní provaz nepadně se přetrhne.
- 1132 Nedojeď skácel.
- 1133 Vezl na trh cibuli, zase přinesl ošlejh.
- 1134 Hodí se vzadu na vůz, aby brzo vypadl.
- 1135 Vsedl na koník.

- 1136 Jede Janek na koníku.
1137 Již vozí psem zeli.
1138 Ujítí mu obroku, aby tak neskákal.
1139 Uvázl. Uvázl za jazyk.

2.17 Od vandrovnictví.

- 1151 Pro stezku silnice neopouštěj.
1152 Proraženou cestou leckdos treffi.
1153 Těžko toho vodit, co nemůže chodit.
1154 Voditi za nosem.
1155 Všudy byl; všudy nos vstrčil.
1156 Přišlo mi skrze oheň a vodu jítí.
1157 Vleče se co můra.
1158 Nekráčí šlépějemi otce.
1159 Vyjdi, nač vyjdi.
1160 Oběma nohama utíkal.
1161 Na čtyřech nohách dál zajde, než na dvou.
1162 Jak běžel, tak běžel.
1163 Běž, jakť skoku stačuje.
1164 Pospíchej znenáhla.
1165 Pomalu jda, dál ujdeš.
1166 Patami napřed kráčeti, neb choditi.
1167 Patami zaplatiti.
1168 Paty ukázati.
1169 Nepůjde snadně zpátkem.
1170 Nedovandroval.
1171 Šel jako s listy.
1172 Co prudce běží, skoro dobíhá.
1173 Jest na poskoku. Jest na té cestě.
1174 Hotov pěšky i na koni.
1175 An chodí, co by mu z nosu kapalo.
1176 Nemůžemli tudy, půjdem jinady.
1177 Ukrátiti mu skokův, aby tak nehejsal.
1178 Hleď, aby nezabloudil.
1179 Až kulhavý přijde.
1180 Již sem se odtud vrátil.
1181 Nemášli koně, chod' pěšky.
1182 Dojde čelem místa.
1183 Zavésti něco. Opět zavedl.

2.18 Od kupecství.

- 1184 Koupilby ves, a peníze kdes.
1185 Bez peněz na trh, bez soli domů.
1186 Penězi se všecko zpraví.
1187 Na peníze žene.
1188 Peníze milejší než hrdlo.
1189 Peníz jeden druhého brání.
1190 Za peníze sobě nepřítele koupil.

- 1191 Kdo sobě haléře neváží, [ani zlatého | nebude bohat].
1192 Krejcar střeže kopy.
1193 Také náš krejcar 6 denárů platí.
1194 Také přijde čas, že můj krejcar 6 peněz platiti bude.
1195 Tak ta mince platí.
1196 Jeden za osmnáct, druhý bez dvou za dvatceti.
1197 Nedá se prodati.
1198 Trefil kupec na kramáře.
1199 Všeholižby se dokoupil?
1200 Jak jsem koupil, tak prodávám.
1201 Chcešli míti blázna, kup ho sobě.
1202 Slepá koupě.
1203 Nekupuj v měchu prasete.
1204 Zaplatilby několik jiných.
1205 Vyplatil košili a zastavil sukni.
1206 Kupecké věřování, a ženský pláč, na strych se neměří.
1207 Jak mi půjčíš, takť odplatím.
1208 Víra lepší než hotové peníze.
1209 Lepší míra nežli víra.
1210 Starou prodáváš.
1211 Ne se vším na trh, neb na krám.
1212 Coby kdo rád odbyl, to chválí.
1213 Jde mu to, jakoby darmo dával.
1214 Jen že toho darmo nedávají.
1215 Kdo neprohlédne očima, prohlédne měščem.
1216 Cena do měšce nejde.
1217 K čemu několik měščů trhat?
1218 Snáze z několika měščů, než z jednoho.
1219 Potáhl ho dobře za měšec.
1220 Jest na váhách.
1221 Pravás váha.
1222 Příliš náramně svou cení.
1223 Kdo tě nezná, koupil by tě; a kdo zná, darmo by tě nevzal.
1224 Ten jináč nedá, než zač procení.
1225 Nedá jináč než za hotové.
1226 Neb stráta, neb zisk.
1227 Pokud měšce, potud přítele.

2.19 Od tkadlcovství a soukeniectví.

- 1228 Zarazil dřív než přísoukal.
1229 V jedno brdo [tkáni | tkají].
1230 Osnovy dosti, outku málo.
1231 Outku nestává.
1232 Ani osnovy, ani outku nemá.
1233 Tu je uzel.
1234 Bije v jeden kraj.
1235 Po niti klubka.